

СЕКЦІЯ 10

СУЧАСНІ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ, ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

М.І. Копитко, к.е.н., доц. кафедри менеджменту Львівського державного університету внутрішніх справ

НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ ВПЛИВУ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА УКРАЇНСЬКІ ПРОМИСЛОВІ ПІДПРИЄМСТВА

Тіньова економіка є невід’ємною складовою економіки України, тому промислові підприємства, навіть при бажанні, оминати її не в змозі. Вони щораз більше потерпають від її негативних наслідків.

Досліджуючи вплив тіньового сектору економіки на діяльність вітчизняних підприємств промисловості [1, 2, 3, 4], можна ствердно сказати, що внаслідок наростання масштабів нелегальної економіки промисловість втрачає, не дотримуючи, значну кількість державних дотацій, адже щороку відбувається зниження наповнення дохідної частини бюджету, що й призводить до зменшення кількості державних програм підтримки галузей народного господарства.

Крім того, такі дії сприяють деформації податкової системи, що зумовлює збільшення податкового тягара законослухняних платників податків, які змушені з кожним разом все більші суми відраховувати на обов’язкові платежі. Така ситуація призводить до зниження інвестиційної та інноваційної діяльності, розвитку виробництва, росту конкурентоспроможності продукції та розвитку промисловості загалом. Також, досить часто, для уникнення зазначеної ситуації, підприємства змушені входити в тіньову діяльність, щоб зекономити кошти і як результат спостерігається зменшення офіційно представленої виробленої продукції при незмінному обсягу виробництва.

Вагомим негативним фактором є те, що працівники підприємств, які працюють в тіні, є демотивованими, їх керованість перебуває на критичній позначці, досить часто це призводить до зниження кваліфікації і втрати «віри» в справу, яку робиш. Таким підприємствам складно керувати персоналом і слідкувати за якістю продукції, що загрожує існуванню самих підприємств. Цікавим є той факт, що за подібної ситуації спостерігається розмитість принципів соціальної поведінки, коли не працює механізм заохочення за дотримання соціальних норм і покарання за їх порушення. Коли люди втрачають розуміння різниці між дозволеним і протизаконним і дотримуються принципу вседозволеності [1, с. 24-26]. Підтвердженням цього є ситуації, коли керівники підприємств укладають фіктивні контракти, що дає змогу зняти готівкою безготівкові кошти. Такі дії є незаконними і підлягають покаранню, однак в сучасних умовах така поведінка є надзвичайно поширеною і, по-суті, отримала соціальне визнання.

Промислові підприємства потерпають і від того, що внаслідок поширення тіньового сектору, гальмується розвиток промисловості та інших галузей народного господарства, щораз відчутніше скорочується показник ВВП в Україні, що призводить до того, що іноземні партнери не проявляють особливої зацікавленості у підписанні взаємних договорів, зміни стабільності національної валюти виступають стримувальним фактором нарощення обсягів виробництва і укладання контрактів купівлі-продажу на вигідних умовах.

Таким чином, промислові підприємства потерпають від поширення тіньового сектору в економіці, що є загрозливим явищем для національної безпеки України.

Список літератури: 1. Кормишкина Л. А., Лизина О. М. Теневая экономика: учеб. пособие для вузов / Л. А. Кормишкина, О. М. Лизина. – Саранск : Изд-во Мордов. ун-та, 2009. – 136 с., 2. Копитко М.І. Соціально-економічна безпека: конспект лекцій. – Львів: Ліга-Прес, 2012. – 175 с., 3. Економічна безпека : навчальний посібник / В.І. Франчук, Л.В. Герасименко, В.О Гончарова, З.Б. Живко та ін.; за ред. В.І. Франчука. – Львів : ЛьвДУВС, 2010. – 348 с., 4. Інформаційна записка «Напрями детінізації економіки України, подолання прихованої зайнятості та отримання заробітної плати в «конвертах»» – Луганськ, 2010 [Електронний ресурс] – Джерело доступу: www.lir.lg.ua/t_e.doc